

Kom in de Kas en Stap in de Stal

Maarten Rooijackers houdt 365 dagen



Maarten Rooijackers: "De glastuinbouw heeft minder behoefte aan het organiseren van openheid dan de varkenshouderij. Met zoveel glas is de glastuinbouw het toppunt van transparantie. Als je wilt kun je altijd wel ergens naar binnen kijken."

Stap in de Stal is de tegenhanger van Kom in de Kas. Varkenshouders zetten hun stal dan open. Dit feit op zich is belangrijker dan het aantal mensen dat over de vloer komt, vindt Maarten Rooijackers. "Ook mensen die niet komen, vinden het positief dat de deur open staat." Deze varkenshouder kan het weten. Met zijn zichtstal heeft hij 365 dagen per jaar open dag.

TEKST EN BEELD: MARC VAN DER STERREN

Noord-Brabant staat bekend om zijn varkens, maar nergens is een varken te bekennen. "Alsof je in Zwitserland komt en je ziet geen bergen." De vergelijking komt van Maarten Rooijackers uit Aarle-Rixtel. Hij is voorzitter van de vakgroep Varkenshouderij bij de ZLTO. Samen met zijn broer houdt hij 750 zeugen in een gesloten bedrijf, wat betekent dat hij de 7.500 vleesvarkens zelf afmest. Dit doet hij op drie locaties.

Skybox toont eerlijk beeld

De varkenshouder staat midden in de maatschappij. Bijna tien jaar geleden bouwde hij als eerste een zichtstal. Een bordje met een pijl langs de weg kondigt het aan. Een deur geeft toegang tot een eenvoudig lokaaltje

met een bankje en enkele borden met uitleg over de varkens. Grote blikvanger is de glazen wand waarachter de varkens van vlakbij te bezichtigen zijn.

Een trap leidt naar boven waar de bezoeker een mooi overzicht heeft over de hele stal. De dragende en guste zeugen scharrelen gezellig in een grote groep door het stro. "Natuurlijk is dit een mooi gezicht. En de dieren liggen inderdaad niet bij elke varkenshouder in het stro. Maar we laten het ook zien als het anders is. We willen gewoon een eerlijk beeld laten zien."

Dat dat zo is, bewijzen zijn andere zichtstallen. Want in de kraamstal mogen bezoekers eveneens kijken. Daar ligt de zeug noodgedwongen tussen stangen, zodat haar biggen vrijelijk om haar heen

kunnen bewegen. Hier geen stro. Net zo min als in de vleesvarkensstal. Hier leven dieren in een grote groep van 400. Niet op stro, maar op een gedeeltelijke rooster-vloer.

Ook hier kijkt de bezoeker over de varkens heen. Rooijackers noemt het daarom een skybox. Een naam die hem vanaf het eerste moment volop media-aandacht opleverde. De hele landelijke pers kwam bij hem over de vloer.

Dagjesmensen

Na bijna tien jaar is de skybox nog steeds een groot succes. "Vorig jaar kregen we 20.000 bezoekers." De ondernemer verdeelt zijn bezoekers in drie categorieën. De belangrijkste zijn de dagjesmensen.

Toeristen op fietsen. "Dat zijn burgers van ver, maar evenzo uit de buurt."

Tweede groep zijn de scholieren. Die komen met een hele groep. Rooijackers regelt voor hen een begeleider die iets over de dieren vertelt.

Als derde groep ontvangt hij collega's uit binnen-, maar voornamelijk uit het buitenland. Alleen zij betalen een kleine vergoeding. Deze groep komt immers met een heel ander doel. Bij hen hoeft hij geen goodwill te kweken; zij komen om kennis te vergaren.

De echte tegenstanders van de bio-industrie heeft de varkenshouder nog niet gesignaleerd. "Die horen bij de eerste groep. Maar ze laten geen reactie achter in het gastenboek. Ik denk dat ze anoniem willen blijven."

Geen beeld van varkensstal

Toen de varkenshouder in 2000 op het punt stond nieuwbouw te plegen, was hij overtuigd van het idee dat consumenten te ver van het productieproces afraaken. Burgers weten niet wat er op een boerderij afspeelt. "Het is niet dat ze een verkeerd beeld hebben, ze hebben helemaal geen beeld van een varkensstal."

Wie alleen de weinig inspirerende buitenkant van een varkensstal ziet, kan zich de ongenueanceerde verhalen over donkere hokjes eenvoudig voor

'Denk vernieuwend, maak bijvoorbeeld een zichtkas'

Kom in de Kas is een mooi initiatief om de sector bij het grote publiek positief onder de aandacht te brengen, vindt ook varkenshouder Maarten Rooijackers. Het initiatief bestaat echter al erg lang, om het interessant te houden voor het publiek zou het wat vernieuwender kunnen, meent hij.

"Misschien iets centraal op één locatie. Mensen willen toch ergens naar toe waar mensen zijn. Dat heb ik zelf ook: als er iets te doen is, wil ik erbij zijn. Een podium met een band bijvoorbeeld. Dat heeft wel niks met de glastuinbouw te maken, maar je bereikt op die manier wel de jeugd. En je kunt dan wel degelijk reclame maken voor de glastuinbouw." Het is maar een idee, erkent Rooijackers. "Maar het is de moeite waard vernieuwend te denken, anders heeft iedereen het wel gezien."

De varkenssector keek Stap in de Stal af van de glastuinbouw, van Rooijackers mogen glastuinders zijn zichtstal kopiëren. "Een tuinbouwbedrijf heeft vaak een enorm oppervlak, maar je hoeft maar een stukje te laten zien om een beeld te krijgen." Het bedrijf openstellen voor het publiek kan op een vrij eenvoudige manier, vertelt Rooijackers. Bij nieuwbouw zijn de kosten niet noemenswaardig. "Je hebt toch faciliteiten als een kantoor en een douchegelegenheden nodig. Dan trek je dus gewoon wat muren door en je plaatst een extra deur."

Belangrijk bij zo'n 'zichtkas' is wel dat looplijnen voor bezoekers zijn losgekoppeld van die van het bedrijf. Een bezoeker hoeft de ondernemer en zijn personeel niet tegen te komen. En als ondernemer hoeft je de ruimte voor bezoekers in feite niet te betreden. Tekst en uitleg krijgen bezoekers via informatieborden in de ruimte en eventueel een draaiende videopresentatie. De toegang moet laagdrempelig zijn. Publiek moet te allen tijde gratis en zonder belemmeringen het gebouw kunnen betreden. De varkenshouder heeft bij de ingang een infrarood tellertje geplaatst. Dat zegt iets over de kwantiteit. Hoe de bezoekers de openstelling en het bedrijf ervaren, vertelt het gastenboek in het lokaal en eventueel een enquêteformulier.

de geest halen. En dat was precies wat Rooijackers wilde voorkomen.

Hij verdient er geen stuiver extra door. Hij doet het voor het imago van de sector. "Voor mijn eigen bedrijf hoef ik het niet te doen", zegt hij. Hoewel... Het is niet slecht voor het draagvlak in zijn omgeving. "En dat draagvlak bepaalt mijn ontwikkelingsruimte."

Open Dag: Stap in de Stal

Bij de varkenshouder is het 365 dagen per jaar open dag. Overeenkomstig Kom in de Kas heeft de varkenshouderij ook een open dag: Stap in de Stal. Een dag om extra aandacht te vestigen op de zichtstallen, want voor andere bedrijven is het moeilijk de deuren te openen voor het publiek. Dit gebeurt daarom slechts sporadisch. Volgens de varkenshouder is dat ook niet echt nodig. Het gaat om het beeld. "Het wordt aangekondigd in de krant. Het grootste deel van de lezers komt helemaal niet kijken, maar ze ervaren het wel als positief dat bij ons de deur altijd open staat. Dáár draait het om." Zo komt maar een héél klein deel van de bevolking naar Kom in de Kas. "Maar ik denk dat meer dan de helft van de Nederlanders ervan gehoord heeft."

Varkenshouder Maarten Rooijackers wil een eerlijk beeld van de varkenssector laten zien. Daarom stelt hij zijn varkensstal open voor het publiek. In een aparte ruimte kunnen bezoekers door het glas de varkens van dichtbij bekijken: 365 dagen per jaar.

SAMENVATTING



Ook in de kraamkamer bij varkenshouder Rooijackers is het 365 dagen per jaar open dag.